

de Bergrede XV
Een blanco strafregister?

- * intochtlied 165 (opw.)
- * stil gebed
votum en groet

***Onze hulp is in de naam des Heren
die de hemel en de aarde gemaakt heeft,
die trouw is en trouw blijft en niet laat varen het werk van zijn handen.
Genade zij u en vrede van God onze Vader en van onze Here Jezus Christus,
in de gemeenschap van en met de Heilige Geest.***

- * lied 448:1, 3 en 4
- * gebed om de Heilige Geest
- * bijbellezingen: O.T. Ex. 20:1-17
N.T. Matt. 5:21-48
- * lied ps. 119:1, 2, 5 en 13
- * preek n.a.v. Matt. 5:21 en 22a
- * gebed/voorbede
- * slotlied 3 sup:1 en 2 **collecte**
- * zegenbede
- * vervolg slotlied 3 sup:3

***De genade van onze Here Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap met de Heilige Geest
is met u allen.***

Met de maand juni zitten we al weer op de helft van dit jaar. Wat gaat de tijd snel, vindt u niet? Kijken we even terug naar de start van dit jaar. Begon u dit jaar ook weer met een berg aan goede voornemens? Het belangrijkste voornemen was waarschijnlijk het voornemen om al de voornemens dit jaar wel waar te maken! En? Tijd om te herijken?

Meestentijds komt er niets van al die goede voornemens toch? Als ergens gesteld kan worden 'honderd in een dozijn' dan hier wel! Toch is het op zich een goede en aanbevelingswaardige zaak - zeker voor je leven als christen - om voornemens te hebben in de zin van het je doelen stellen. Alleen wij zouden behoren te weten waarom het zo vaak op niets uitloopt! Is het niet omdat het de mens zo eigen is om vanuit zichzelf en bij zichzelf goede voornemens te zoeken?

Het is dan ook te hopen dat we voortaan aan het begin van een nieuw jaar de zin van Kerts weten vast te houden. Dáár werden en worden we in het bijzonder bepaald bij de grond van elk *haalbaar* voornemen, en wel in de realisering van het voornemen bij uitstek, namelijk dat van God de Vader in Jezus Christus, zijn Zoon! Om één en ander te concretiseren, citeer ik een bij Kerst en de adventstijd daaraan vooraf passend tekstwoord: ...*God heeft, door zijn eigen Zoon te zenden in een vlees, aan dat der zonde gelijk, en wel om de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat de eis der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, doch naar de Geest* - Romeinen 8:3 en 4. Kent u die tekst? Benaderen we deze bijbelverzen even op wat ik zojuist stelde: werd niet met Kerst de Zoon in een vlees gezonden? Raakt dit niet Gods **voornemen** van vóór de grondlegging der wereld? Gods doel voor en met de mens: Immanuel - Hij, God de Schepper, Onze Vader, wil de mens voor zich *in* Jezus Christus! Met andere woorden: wij zijn er om en voor Hem! Daar ligt het doel van ons zijn! Iets om aan het begin van elk jaar als startpunt te nemen!

En wat tonen deze woorden van Paulus verder? Wel, willen we er *echt* voor hem zijn - christen zijn, dan zal dat pas reëel blijken te worden als Hij de volle ruimte ontvangt om...de (dat is: zijn!) wet in ons te vervullen! En daar raken we nu de aanvankelijk ook onhaalbare maar dankzij én in én door Hem, Jezus Christus, haalbare voornemens!

Om het heel eenvoudig samen te vatten: voor je leven als christen is het, zoals zojuist gezegd, goed voornemens te hebben in de zin van doelen te stellen. Dit is uitermate Bijbels! Immers, zegt niet het Woord dat we moeten opwassen in genade en kennis van onze Here en Heiland Jezus Christus?! Dat voornemen, die te stellen doelen, moet je evenwel niet vanuit en bij jezelf zoeken, maar leef simpelweg Gods geboden. Hoe zegt Johannes het ook weer? *Wie mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en wie Mij liefheeft, zal geliefd worden door mijn Vader en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf aan hem openbaren* - Johannes 14:21. Over 'genade' en 'kennis' gesproken! Laten de geboden (het Woord van God) onze voornemens zijn! Alleen zó dat je die dus niet leeft om de geboden als zodanig en in eigen kracht, maar uit *dankbaarheid*, de Heilige Geest in je leven de ruimte gevend (het is pas Pinksteren geweest!) ze in en door je heen uit te werken. Kortom: Christus met kerst vleesgeworden leven! Want het is de wet door Jezus vervuld (dat is: naar het doel geleefd) die de Heilige Geest, na ons door middel van de wedergeboorte tot leven te hebben gewekt, in en door ons wil leven - daar ligt *het* doel van Pinksteren! Zo bedoelt de wet (van de Geest des levens) ons geestelijk karakter te ontwikkelen, te laten volgroeien tot de volle wasdom *in* Christus!

Voor ons als christen zal elke dag het centrale voornemen allereerst zijn: een levende relatie met Hem. Dat is toch bepalend voor elke dag? Om wiens eer zal het per dag gaan? De Zijne of ...

Als we zo spreken over Gods geboden - voornemens om te *leven*, om de grondtoon van voornemens: gemeenschap met God, het groeien naar het beeld van Christus, het hem gelijk worden omwille van zijn Rijk, als we zo spreken over Gods geboden dan hoorden we ze in de Schriftlezing van Mattheüs 5 door Jezus gecompriemd (samengeperst) worden tot zes uitspraken!

Jezus brengt op de berg der zaligsprekingen de voornemens om te leven voor het 'zalig' binnen menselijk bereik in het getal van de mens, zes en rond ze af met hét voornemen: *Gij dan zult volmaakt zijn gelijk uw hemelse Vader volmaakt is*, en zo wordt zes tot zeven!! terwijl Hij nadrukkelijk maakt dat het niet gaat om de letter maar om de Geest! De letter doodt, de Geest maakt levend!

Als wij als christenen daarom iets nodig hebben om voornemens reëel te zien worden in en door ons leven dan is het: de heilige geest! Een leven zonder volheid van de Heilige Geest maakt dat we wat

ons christenleven aangaat niet verschillen met de schriftgeleerden en farizeëen! Hoe formalistisch waren zij, ondanks hun oprechtheid daarin, in de ogen van Jezus. Hij beschouwde ze zelfs als gekalkte graven... dood! Hoeveel levens van christenen kenmerkt helaas hetzelfde? Men verstaat de overgeleverde letter, maar mist het leven en dáárdóór... de vrucht van bekering!

Als Jezus iets heeft willen leven en als zodanig duidelijk maken dan is het wel het leven door de Geest: wie door de Geest Gods geleid worden zijn zonen van God!

Van daaruit zegt Hij tegen zijn hoorders toen en tot over de grenzen van de tijd heen tegen ons: *Gij hebt gehoord dat* - en geef nu acht, Jezus zegt niet 'tot' maar 'door' - *door de ouden gezegd is... maar Ik zeg u...!* Laat ik de oproep tot aandacht hier even toelichten: als je leest 'tot de ouden gezegd is' dan kun je enkel veronderstellen dat het ooit God geweest is die de wet via o.a. Mozes tot de ouden sprak. Dan zou het woord van Jezus 'maar Ik zeg u' op Gods gegeven wet een corectie zijn. Jezus zou zichzelf dan tegenspreken als Hij in vers 18 zegt dat 'van de wet en de profeten geen jota of tittel zla verloren gaan...' Jezus corrigeert hier wel, maar dan niet de wet, maar de geleerde en geleefde uitleg ervan **door** de ouden! Jezus vervult, zoals we hebben gezien, de wet - haalt de wet qua doel in het volle licht! En dat doet Hij als absolute autoriteit: *Ik zeg u!*

En aangezien Gods Woord stelt dat in Hem, Jezus, de Godheid lichaaamlijk volkomen woonde, is het God zelf die hier spreekt... Zijn wet *herhaalt*, schrijft en dat laatste niet op stenen tafelen, maar in het hart! En dat niet op de berg Sinaï, maar op de berg der *Zaligsprekingen*. Hij spreekt woorden van oneindige en absolute waarde!

Hoe mooi om zo samen niet alleen een nieuwjaar, maar elke dag te beginnen... goede voornemens. De wet is goed! Binnen menselijk bereik gebracht door de Volmaakte! Een wet om te leven, dat is: Christus per dag leven! Nogmaals, de wet is geen doel in zich maar is te leven met het oog op *het* doel: Gods Rijk, God in Christus zelf - *zodat wij dienen in de nieuwe staat des Geestes en niet in de oude staat der letter*. Dat zegt Paulus in Romeinen 7. Ook eens een farizeëer, Paulus. Maar zegt hij in dat Romeinen 7 overeenkomstig Jezus' spreken aan ook éénmaal zijn leven: *Ik heb eertijds geleefd zonder wet...* Hij had de letter tot op de letter gekend, en toch had hij zonder wet *geleefd!* Het liep op niets uit: blind (op de weg naar Damascus)!

Maar als je als hij dat ontdekt en je van zelfs je formalistisch vrome paard bent gestoten en je oren voor Jezus stem opengaan, opent Hij ook daarvoor je ogen!

Mag Hij ze openen in de eerste van de zes, zodat we straks nummer zeven verstaan?

En gij hebt gehoord, dat door de ouden gezegd is: Gij zult niet doodslaan; en wie doodslag pleegt, zal vervallen aan het gerecht. Maar Ik zeg u...! Als iets namelijk per dag voor ieder van ons belangrijk is dan is het een beter verstaan van dit gebod dan de dag voor deze! Wellicht moeten we hier met paulus erkennen: *ik heb eertijds geleefd zonder wet*.

Even als destijds de schriftgeleerden en afrizeëen gedragen wij ons ten aanzien van dit gebod - laten we eerlijk durven zijn tegenover elkaar! - als mensen met een blanco strafregister. Immers, hebt u, jij een moord gepleegd? Iemand met fysiek geweld van het leven beroofd?

Jezus zegt in Lucas 16:15 het volgende: *Gij zijt het, die voor rechtvaardig wilt doorgaan voor de mensen, maar God ziet het hart aan...* En waaruit komt moord (en wat al niet meer) voort? Met andere woorden, God let in dit gebod op de diepste achtergronden, de gesteldheid van het hart! Hier raak je de Geest achter de letter!

Van welke geest ben ik dan? Wil ik per dag zijn? Hoe was het met het 'vooraf' aan de daad - hoe zal het zijn? Hoort mijn ik ook bij die mensen die nog geen vlieg zeggen kwaad te doen, keurig, niet *dat* aan op te merken? Het zit goed met het zesde gebod, heerbij Jezus nummer één! Maar wie van ons gaat vrijuit als Jezus zegt: *maar Ik zeg u??* en zo het licht aandoet in *elk* hart?! en daar op de zere plek de vinger legt om... *te schrijven!?*

We kennen allemaal toch wel het gezegde 'als bliken konden doden'? We weten toch allemaal wel dat je iemand kunt vermoroden zonder hem of haar feitelijk af te maken? Heel subtiel... Zelfs *geestelijk?* Doodslaan kan naar geest, ziel én lichaam! en op heel veel manieren!

Wat is het immers anders dan 'doodslag' wanneer je iemand laat voelen dat je hem of haar niet kunt zien of luchten...?

Wat is dat dan, als je iemand ontkent door hem te negeren - je praat niet meer met hem of haar, je hebt die persoon uit je leven gebannen! Vraag eens aan iemand die dat overkomt, hoe hij of zij dat ervaart! Daar wordt van binnen in die (mede)mens iets stuk - DOOD - gemaakt...

Wat is dat dan, als je iemand achter zijn of haar rug om naar beneden haalt, over diegene praat! Wat zijn er op dat vlak een *kunstschilders*, ze weten de ander precies uit te schilderen, maar dan wel met niets minder dan dodelijk smerige halen! Je kunt iemand *doodverven*! De grond als mordwapen: zeg moet je eens horen..., wist je dat... enz. enz.

Wat is dat dan, als je iemand veroordeelt omdat hij of zij anders denkt, doet, spreekt - zondigt... Het is zo gemakkelijk te verketteren, te discrimineren omdat iemand jou wel niet heeft. Een etiketje op dat hoofd en je bent er van af! Karaktermoord.

Een blanco strafregister?

Maar Ik zeg u...

Durft mijn hart belijdend toe te geven als Paulus: *ik heb eertijds geleefd zonder wet...*

Is er inderdaad een beter gebod dan juist dit om niet alleen een jaar maar uiteindelijk elke dag mee te beginnen?

Jacobus zegt: *...als je faalt ten aanzien van één, faal je ten aanzien van alle!* Hebben we God echt lief? Hoe kunnen wij God, die wij niet zien liefhebben als we zoveel en zo snel falen in het liefhebben van de broeder die we wel zien?

Johannes schrijft in zijn eerste brief: *Geliefden, ik schrijf u geen nieuw gebod, maar een oud gebod, dat gij van den beginne gehad hebt. Dit oude gebod is... en luisteren we goed naar wat er nu komt: dit oude gebod is het woord, dat gij gehoord hebt... [want dit is de verkondiging, die gij van den beginne gehoord hebt: dat wij elkander zouden liefhebben; niet gelijk Kain...]* Ben ik mijn broeders (zusters) hoeder?

Daar stond de farizeër: *dank u Here dat ik niet ben als...*, hij was nota bene biddend aan het vermoorden!

Belijdend vermoorden *wij hebben lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad... Ik heb God lief* en toch haten, namen noemen.... Doden!

Wie God liefheeft, moet ook zijn broeder liefhebben. Dat is meer dan een voornemen, het is een gebod onder de noemer: *Indien uw gerechtigheid niet overvloediger is, meer dan die der schriftgeleerden en farizeëen, zult gij het Koninkrijk der hemelen voorzeker niet binnengaan...*

Het gaat er niet om: ontvang ik liefde, maar... geef ik liefde!

Is er bekering nodig? Belijden?

Maar mag je dan niet boos zijn? Ja, over de zonde! Nooit op de zondaar, die is Gods zaak!

Reageren we niet langer uit een gekwetst gevoel, laat het aan God over! Leef jij, u én ik Jezus! Jezus die ons een voorbeeld heeft nagelaten. Hij, die zich als gave bracht op het altaar, roept op tot een positieve stap tegenover het negatieve van doodslag: *wanneer gij dan uw gave brengt naar het altaar en u daar herinnert dat uw broeder iets tegen u heeft, laat uw gave daar, vóór het altaar en ga eerst heen, verzoen u met uw broeder en kom dan en offer daarna uw gave...*

Dat is: overwin het kwade door het goede!

En als hij of zij dan toch niet wil? Dan is het niet langer jouw zaak...

Staan wij in de liefde?

Stop elk gevecht om je gelijk - God alleen heeft altijd gelijk!

Hij zegt: *Ik zeg u...!*

Moeilijk? Ja!, maar wat het moeilijk maakt is het *IK*.

Wie zichzelf geeft in het meegekruisigd zijn, geeft Gods Geest de ruimte om de geboden door je heen uit te werken. Hij wijst de weg omhoog, via Golgotha, naar de berg der verheerlijking. Kies voor het leven van zijn geboden nu we nog onderweg zijn!

Amen.